

ВИБОРЧА ПРОГРАМА

кандидата на посаду директора
Інституту професійної освіти НАПН України
на 2026–2031 роки

ПРИГОДІЯ Миколи Анатолійовича

доктора педагогічних наук, професора,
члена-кореспондента НАПН України

«Інститут, що формує майбутнє»

Сильна наука. Гідні люди. Європейське визнання.

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

За останні роки ми пройшли через те, чого не могла передбачити жодна стратегія: пандемію, повномасштабну війну, повітряні тривоги, знеструмлення, вимушену роботу з різних міст і постійну невизначеність. І Інститут вистояв. Не просто «протримався» – він продовжував працювати, розвиватися й виконувати свою місію. Ми здійснювали вплив на мережу закладів професійної та фахової передвищої освіти, організовували експериментальну роботу, брали участь у міжнародних проєктах, захищали дисертації, видавали монографії та наукові праці. Наші методичні й наукові розробки доходили до закладів освіти, багато з яких самі працювали під обстрілами. Це доказ нашої стійкості, професійності та здатності діяти навіть у найскладніших умовах.

Це зробили не обставини. Це зробили Ви.

Дякую кожному з Вас, дякую нашим науковим керівникам, досвідченим колегам і нашій молоді, які тримають високу планку якості досліджень.

Окремі слова вдячності – директору Інституту, академіку Валентині Олександрівні Радкевич. Її наукова школа, авторитет і багаторічна послідовна праця сформували Інститут таким, яким ми його знаємо, і забезпечили йому визнання в Україні та за її межами. Продовжувати цю справу – то велика відповідальність, рівень якої я усвідомлюю.

Ми зберегли і розвинули Інститут і його наукові школи. Сьогодні нові вимоги до атестації наукових установ і рух України до Європейського Союзу відкривають перед нами нові можливості, яких раніше не існувало.

Мою кандидатуру на посаду директора висунув трудовий колектив на загальних зборах Інституту 29 червня. Для мене це найвагоміший аргумент: я йду на цю посаду не з власної амбіції, а за довірою людей, з якими працюю щодня.

У нас є все для наступного євроінтеграційного кроку розвитку Інституту – люди, наукові школи, ідеї та репутація. Наше завдання тепер – вибудувати систему, яка перетворює цю силу на міжнародне визнання, ресурси й гідні умови праці. Саме таку систему пропоную побудувати разом.

Ця програма – не перелік вимог до Вас. Це перелік зобов'язань, які я беру перед Вами.

I. ТРИ ОБІЦЯНКИ, ЯКІ Я ДАЮ ПЕРШИМИ

Будь-які зміни викликають тривогу. Тому починаю з наступного.

1. Стабільність колективу

Жодних скорочень і жодної реорганізації відділів через зміну керівництва. Наукові школи, які формувалися десятиліттями, – це капітал Інституту, а не рядок у штатному розписі. Розвиток відбуватиметься через нові інноваційні напрями й нові ресурси.

2. Кадрові рішення – відкрито й колегіально

Ключові кадрові та фінансові питання обов'язково розглядатимуться на Вченій раді – з широким, відкритим обговоренням і зрозумілими критеріями. Кожен має право знати, чому ухвалено те чи інше рішення, і бути почутим до того, як воно ухвалене.

3. Наука – понад бюрократію

Кожне нове правило перевірятиметься одним питанням: «Скільки часу науковця це заощаджує?» Якщо забирає – воно не буде впроваджене. Мета цифровізації – не контроль над Вами, а звільнення Вас від паперів.

Це не гасла, а критерії, за якими Ви зможете оцінювати мою роботу вже з першого року.

II. НАША СПІЛЬНА МЕТА

Місія Інституту – науковий та методичний супровід модернізації професійної та фахової передвищої освіти України відповідно до європейських стандартів і потреб реального ринку праці.

Наша мета до 2031 року – визнання Інституту як авторитетного наукового хабу у сфері професійної та фахової передвищої освіти з яким радяться, до якого звертаються з метою проведення фахової експертизи і чий висновок беруть до уваги, ухвалюючи державні рішення, а науково-методична продукція впливає на розвиток закладів освіти.

Умови, за якими працює сучасна українська педагогічна наука, кардинально змінилися: затверджені оновлені вимоги МОН України до атестації наукових установ, визначені нові підходи до оцінювання результативності діяльності дослідників, євроінтеграційний рух освіти та відкриття європейського дослідницького простору для України.

Ці зміни – не загроза для нас. Навпаки це – вікно можливостей, і ми повинні увійти в нього одними з перших.

Інститут тримається на трьох основних опорах:

- **Люди** – сильні наукові кадри, впевнена молодь.
- **Визнання** – участь у провідних міжнародних дослідженнях, виданнях та проєктах.
- **Ресурси** – фінансова стійкість, гідні умови оплати праці й сучасна матеріальна база.

Жодна з цих опор не працює без інших. І жодна не тримається на одній людині.

Свою роботу Інститут будуватиме у тісній взаємодії з Відділенням професійної освіти і освіти дорослих, Президією та керівництвом НАПН України.

III. ШІСТЬ НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ НА 2026–2031 рр.

1. Люди – головний капітал Інституту

Ми створимо середовище, у якому науковцю вигідно залишатися й розвиватися.

- Запровадимо внутрішні мікрогранти на власні дослідницькі ініціативи.
- Запустимо менторство: керівники наукових шкіл, досвідчені професори супроводжуватимуть молодших колег.
- Посилимо роботу аспірантури й докторантури на своєчасний захист – через супровід, консультації, наукові семінари та ранню апробацію.
- Відкриємо міжнародні стажування (поки що онлайн) у провідних наукових установах і університетах ЄС та ОЕСР для кожного, хто цього прагне, з підтримкою мовної підготовки ресурсами Інституту.

Що це означає для Вас: підтримка, ресурс і визнання – на кожному етапі кар'єри, а не лише під час звітування.

2. Наукові результати Інституту, які читає світ

Ми посилимо міжнародну присутність наших доробок.

- Інститут сприятиме оприлюдненню результатів досліджень: переклад, наукове редагування, супровід публікації.
- Кожен відділ матиме реалістичний план публікацій, сформований колективом відділу і з урахуванням його наукової специфіки.
- Публікації відділів у виданнях Q1–Q2 стимулюватимемо фінансово, але без санкцій за їх відсутність.
- Упровадимо в роботу принципи відкритої науки (FAIR) і системне наповнення репозитарію НАПН України для підвищення цитованості кожного з нас.
- Підтримаємо видання колективних та одноосібних монографій мовами країн ЄС та ОЕСР у провідних міжнародних видавництвах.

Що це означає для Вас: Інститут бере на себе підтримку перекладу, наукового редагування та супровіду рукопису – щоб шлях до високореєтингового журналу був реальним для кожного.

3. Наші ідеї – науковий актив Інституту

Результати наших досліджень мають працювати на Інститут і на авторів.

- Розроблятимемо цифрові продукти: системи моніторингу якості освіти, освітні платформи, симулятори й тренажери для підготовки фахівців.
- Активізуємо патентування та реєстрацію авторських прав на методики, дидактичні моделі й алгоритми навчання – юридичний супровід бере на себе Інститут.
- Розвиватимемо ліцензійні договори із закладами освіти, науковими установами, підприємствами та міжнародними провайдерами – із прозорою часткою винагороди для авторів розробки.

Що це означає для Вас: Ваша наукова ідея чи розробка перестане бути лише рядком у звіті й почне приносити дохід – Інституту і Вам.

4. Гранти й міжнародна співпраця Інституту

Грантова робота має бути спільною справою установи, а не особистою справою окремого науковця.

- Центр міжнародного співробітництва візьме на себе адміністрування, бюджети, звітність і супровід заявок Horizon Europe та Erasmus+ – за Вами залишається наукова ідея.
- Поступово перейдемо від ролі партнера до ролі координатора міжнародних консорціумів.
- Участь у конкурсах Національного фонду досліджень України стане частиною річного планування відділів – із супроводом грантового офісу на кожному етапі підготовки заявки.
- Запровадимо систему стимулювання для колег, які працюють експертами Horizon Europe, Erasmus+ і профільних комісій МОН України.

Що це означає для Вас: *Ваші ідеї будуть підтримані Інститутом, Ви будете не самі у процесі міжнародної проєктної діяльності.*

5. Фінансова стійкість і гідна праця

Фінансова стійкість – це інвестиції в людей, науку та сучасні умови роботи.

- Розширимо комерціалізацію послуг: аудити мереж професійної освіти, галузеві стандарти нового покоління, експертиза для міжнародних фондів повоєнної відбудови.
- Використаємо можливості Наукового парку для інноваційних проєктів у партнерстві з бізнесом та ІТ-сектором.
- Встановимо норматив: не менше 15% позабюджетних надходжень – на наукове обладнання, ліцензійне програмне забезпечення та цифрову інфраструктуру.
- У межах чинного законодавства кожна залучена гривня спецфонду працюватиме передусім на дві речі: оплату праці людей та умови їхньої роботи.

Що це означає для Вас: *прозоре правило – хто приносить результат, той бачить це у своїй розрахунковій відомості.*

6. Цифровий Інститут без зайвого паперу

Інститут має стати сучасною, відкритою та цифровою установою, де технології спрощують роботу, а не створюють нові бар'єри.

- Забезпечимо 100% перехід структурних підрозділів на електронний документообіг і безпаперові процеси.
- Дашборди наукової продуктивності будуть інструментом планування для відділів, а не «табло контролю» над людьми.
- Академічна доброчесність – як культура, якою пишаються: антиплагіатний контроль (StrikePlagiarism), навчання персоналу, робота комісії з етики та прозоре інформування про її діяльність.
- Імплементуємо в Інституті План гендерної рівності та принципи екологічної відповідальності, як обов'язкову умову участі в європейських дослідницьких програмах.

Що це означає для Вас: *менше форм, менше дублювання, більше часу на власне дослідження.*

IV. ІНСТИТУТ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Ми – наукова установа країни, яка воює. Це щоденна реальність кожного з нас.

- Збережемо гнучкий і дистанційний формат роботи там, де він не шкодить результату. Довіра ефективніша за контроль.
- Забезпечимо підтримку колег-переміщених, тих, хто втратив житло, і тих, чий рідні боронять країну.
- Подбаємо про психологічне благополуччя колективу: доступ до психологічної підтримки, реальне право на відпочинок, запобігання вигоранню.
- Забезпечимо технічні умови для роботи в умовах відключень і повітряних тривог: резервне живлення, стабільний зв'язок, безпечні місця для роботи.

V. ЕТАПИ РУХУ: 2026–2031

Ми йтимемо поетапно – від внутрішньої стабілізації до міжнародного лідерства.

Етап	Що робимо	Що маємо в результаті
I. Розвитку та модернізації 2026–2027	Інвентаризація наукового та кадрового потенціалу; цифровізація управлінських процесів; активізація роботи центрів Інституту; успішна акредитація аспірантури; курси мовної підготовки; розвиток внутрішньої системи підтримки науковців; утвердження культури академічної доброчесності	Менше бюрократії; ефективніша підтримка науковця; чітке розуміння потреб внутрішнього ринку; перші нові замовлення та партнерства; підготовлені конкурентні грантові заявки
II. Стратегічного зростання 2028–2029	Розширення прикладних досліджень і науково-методичних послуг для закладів освіти, органів управління та роботодавців; масштабування діяльності центрів; розвиток Наукового парку та партнерств із бізнесом; комерціалізація наукових розробок; активізація грантової діяльності; вихід на публікації Q1–Q2; розвиток академічної мобільності та міжнародних партнерств	Зростання спеціального фонду й можливостей для доплат працівникам; стабільний портфель міжнародних прикладних проєктів і послуг; розширення мережі українських партнерів; зростання затребуваності Інституту; посилення позицій у науковому середовищі України та Європи
III. Лідерський 2030–2031	Утвердження Інституту як провідного науково-методичного центру України; розроблення та впровадження рішень для розвитку професійної та інших рівнів освіти; експертний супровід реформ і відновлення освіти; системна співпраця з Міністерством освіти і науки, роботодавцями, громадами та закладами освіти; масштабування успішних освітніх рішень; участь у міжнародних дослідницьких і професійних мережах	Фінансово стійкий Інститут; провідні позиції на внутрішньому ринку наукових і науково-методичних послуг; стабільний попит на розробки та експертизу Інституту; високий рівень цитованості й публікаційної активності; авторитетний національний та міжнародний бренд

VI. НАШ ІНСТИТУТ У 2031 РОЦІ

Уявімо цей день.

Молодий науковець не думає, куди подітися після захисту, – він обирає між двома міжнародними проєктами Інституту. Завідувач відділу планує дослідження. Наша монографія стоїть на полицях європейських закладів освіти. Заклади професійної та фахової передвищої освіти від Ужгорода до Харкова працюють за посібниками, які розробили ми. А коли в державі ухвалюють рішення про підготовку кадрів – телефонують саме сюди.

Це не мрія. Це результат п'яти років послідовної роботи, яку ми з Вами здатні виконати.

VIII. МОЇ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ПЕРЕД КОЛЕКТИВОМ

Я зобов'язуюся:

1. Ухвалювати кадрові й фінансові рішення відкрито, через Вчену раду, за зрозумілими критеріями.
2. Щороку публічно звітувати перед колективом за кожним пунктом цієї програми – зокрема й за тим, що не вдалося.
3. Не запроваджувати вимог, не забезпечених ресурсом і підтримкою.
4. Зберегти колектив, наукові школи та відділи Інституту.
5. Максимум демократії, захищати наукову свободу кожного співробітника, зокрема право на власну наукову позицію та незгоду з керівництвом.
6. Тримати двері кабінету відкритими: кожен співробітник має право на розмову з директором без посередників і без наслідків.
7. Дослухатися до думки та оцінки колективу: висновки та зауваження Вченої ради Інституту за підсумками річного звіту стануть підставою для коригування програми діяльності й управлінських рішень.

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

Директор не робить науку. Її роблять науковці. Завдання директора – прибрати з їхнього шляху все, що заважає, і принести те, чого бракує: ресурси, партнерів, визнання.

Я прошу Вашої довіри не для того, щоб змінити Інститут. А для того, щоб разом з Вами дати йому можливості розвиватися та вдосконалюватися далі.

З повагою та вірою в наш колектив

Микола ПРИГОДІЙ